

V Praze, dne 28. listopadu 2025

Otevřený dopis vládě České republiky v demisi

Vážený pane premiére, vážené paní ministryně, vážení páni ministři vlády v demisi, obracíme se na Vás jménem Nadace Naše dítě a Iniciativy právníků a dalších odborníků zabývajících se rodinným právem s naléhavou výzvou týkající se tzv. rozvodové novely, která má nabýt účinnosti 1. ledna 2026.

Tato novela byla připravována dlouho, ale schválena narychlo těsně před volbami – což je sice pochopitelné, ale výsledek je bohužel nedopracovaný a vysoce problematický. Sama ministryně spravedlnosti v demisi, paní Eva Decroix, ji dnes již po mnohé kritice neoznačuje dále jako „rozvodovou“ ale pouze jako „smírnou novelu“. Na konfliktní rodinnou situaci při rozvodu však nutně dopadne také.

Odborná praxe i analýzy však ukazují, že některé části novely jsou potenciálně protiústavní a v rozporu s mezinárodními závazky České republiky. Novela měla pomoci rodinám a dětem, ale v současné podobě hrozí, že jim spíše ublíží. Chybějí přechodná ustanovení, výklady jsou protichůdné a soudci dosud nevědí, jak mají podle novely rozhodovat. Pokud se nic nestane, od 1. ledna 2026 zavládne v soudním rozhodování nejistota.

V tomto dopise shrnujeme veškeré informace o tom, jak problematická novela je.

Prosíme, podpořte nás v našem úsilí o odložení účinnosti této novely, aby bylo dost času na její dopracování. Společně s Iniciativou právníků a dalších odborníků apelujeme na to, aby byly zachovány dobré myšlenky novely, dotáhly se do konce a vstoupily v účinnost až tehdy, kdy budou skutečně chránit děti a budou dodrženy závazky České republiky z mezinárodních smluv, zejména z Úmluvy o právech dítěte.

Níže shrnujeme hlavní problémy novely a jejich dopady na děti:

Rovnocenná péče jako jediná možnost, bez zákonem stanovených kritérií

Dítě může být svěřeno i násilnému nebo závislému rodiči, bez ohledu na věk či vývojové potřeby.

Bránit se tomu má pozastavením rodičovské odpovědnosti bez zákonných mezí, kdy jde o přímý rozpor s Listinou základních práv a svobod.

Svěření dítěte do péče jednomu rodiči, k čemuž dnes dochází často i dohodou z mnoha praktických důvodů znění zákona neumožňuje, není na místě toto dohánět pouze soudní praxí, která bude nucena jít proti výslovnému znění zákona.

Zrušení tzv. dlouhých předběžných opatření

Rodič nemá prostředky, jak se domáhat u soudu efektivní ochrany pro dítě v případě nehrazení žádného výživného, či když mu druhý rodič vůbec neumožňuje kontakt – prozatímní rozhodnutí má lhůtu k vydání až 3 měsíce a nelze se proti němu odvolat.

Možnost dvou školek/škol

Dítě může být nucené střídat dvě školy či školky, což je podle odborníků destruktivní pro jeho psychický vývoj, jediným kritériem je, že bude svěřené do rovnocenné péče, a to dle znění zákona bude formálně vždy.

Právní nejistota a chaos

Soudci dnes, koncem listopadu nemají metodiku, novela je nejasná, chybí přechodná

ustanovení –hrozí zmatek a nerovnost v rozhodování, kdy se ani autority právní praxe neshodnou na jednotném výkladu v zásadních věcech.

Co žádáme?

1. Navrhujeme a žádáme o okamžitý odklad účinnosti zákona č. 268/2025 Sb. o 12 měsíců, tak jak jej navrhuje poslanecký návrh STAN – k tomu v tuto chvíli potřebuje mimo jiné souhlasné stanovisko Vaší vlády.
2. Odbornou revizi zákona ve spolupráci s rodinnými soudci, psychology, OSPOD a dalšími odborníky.
3. Revizi úpravy péče a pozastavování rodičovské odpovědnosti tak, aby odpovídala současným standardům právních úprav vyspělých zemí.
4. Návrat ochranných mechanismů – zejména předběžných opatření a zvláštní ochrany dětí do 5 let.
5. Zajištění souladu s Úmluvou o právech dítěte a Listinou základních práv a svobod.
6. Zajištění jednotného výkladu zákona a metodické podpory pro soudy.

Vážená vládo,

do účinnosti novely zbývá už jen několik týdnů. Žádáme Vás a prosíme jménem těch nejzranitelnějších skupin společnosti v podobě malých dětí a obětí násilí, abyste pomohli dosáhnout původně deklarovaného cíle novely a odložením účinnosti této novely umožnili nastavit skutečně funkční pravidla.

Věřím, že i vám stejně jako naší nadaci a advokátům, kteří se zabývají rodinným právem, leží osudy dětí, které se nacházejí v krizových a konfliktních situacích při rozvodu rodičů, velmi na srdci.

S úctou,

PhDr. Ivana Kozáková, ředitelka Nadace Naše dítě

Za petiční výbor

Mgr. Daniela Holá, advokátka

Mgr. Markéta Chudáčková, advokátka

Mgr. Helena Petrová, psycholog

Mgr. Veronika Němečková, advokátka

JUDr. Michaela Dobrovičová, advokát

Za podpory: Petice za odpovědné rozhodování v opatrovnických sporech týkajících se dětí

Dostupné z: <https://portal.gov.cz/e-petice/1153-petice-za-odpovedne-rozhodovani-v-opatrovnickych-sporech-tykajicich-se-deti>